

düşünüm

S.15/MART19

B.U.Ü ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE TOPLULUĞU

“Eğer bir milletin
kurtarıcıya gereksinimi
yoksa artık millet olmuştur.
Sakin kurtarıcı bekleme;
yoksa sana karşı olan vazifemi
yapamadım sayarım.”

Mustafa Kemal Atatürk

SUNUŞ

Atatürkçü Düşünce Topluluğu olarak, Kemalist Düşünce'nin Türkiye için tükenmeyecek umut ve daimi yol göstericisi olduğuna inanıyor, ortak değerlere sahip arkadaşlarımızla birlikte emin adımlarla Kemalist kadrolar oluşturmak için gerçekçi, tutarlı, bilgilive direktken olmamız gerektiğini biliyoruz.

Bu bağlamda örgütsel birikim gösterme ve kurumsallaşma amacıyla olan üyelerine, akademik, kültürel ve ilkesel gelişim alanlarında fayda sağlamayı amaç edinen bir topluluğuz.

Dolayısıyla bu dergi, mücadeledeki düşünsel varlığını bir adım daha ileriye götürebilmek için bilimle, sanatla, felsefeyle ve bunları temel alan her türlü düşünsel eylemle kendisini geliştirmesi gerektiği bilincine sahip bir topluluğun üretkenliğidir.

f t i / @ULUDAGADT
ADT.ULUDAG.EDU.TR
ADT@ULUDAG.EDU.TR

İÇİNDEKİLER

- 4 Köy Enstitülerinden Bugüne Çıkarımlar
Buse Mızrak
-
- 6 Venezuela Kimin?
Mert Can Yıldız
-
- 9 Kavramlar Üzerine Denemeler/Milliyetçilik
Furkan Kayabaşı
-
- 12 Gençler Soruyor Başkan Adayları Cevaplıyor: Turgay Erdem
Panel/Konferans Kurulu
-
- 14 Anılarla Atatürk
Yayın Kurulu
-
- 15 Ayın Yazarı: Fakir Bayburt
Yayın Kurulu

Türkiye’de 1923-1946 yılları toplumsal ve kültürel açıdan yeni rejimin kurulması, yeni değerlerin benimsenmesi ve sağlam hedeflerin atılması anlamında önemli dönemleri kapsamaktadır. Bu dönemlerde, ekonomik kalkınmanın gelişmesi, reformların yerine oturması için eğitim ön ayak olarak görülmüş, büyük öneme sahip olmuştur. Bu süreçte oluşan “Köy Enstitüleri” fikri çok açık tartışmalara sebebiyet gösterse de şu an dahi farkına vardığımız şekliyle eğitim alanı başta olmak üzere dolaylı yoldan tarım, sağlık, siyaset, sanat gibi birçok alanlarda kalkınmayı sağlayacak en değerli yapı taşlarının atılmasını sağlamıştır. Köy Enstitüleri daha önce çeşitlenmemiş, düşünülmemiş bir fikir olarak bir bireyin çok yönlü yetişmesiyle beraber içerisinde bulunduğu toplumun düşünsel ve toplumsal yapısının şekillenmesine aracı olduğunu çok net hedeflemişlerdir.

“Unutulmamalıdır ki Köy Enstitüleri, eğitim yoluyla Anadolu insanının değişim destanı olmuş ve dünya eğitim yazınına böyle girmiştir.”

Aslında köy Enstitülerinin kuruluşunun temelleri gelişen dönem farklılıklarında var olmaktadır. Cumhuriyet öncesinde halkın eğitimsiz bırakılması ile meydana gelen cahillik durumu Cumhuriyet sonrasında oluşturulan inkılaplardan seçme ve seçilme özgürlüğü, kadın hakları veya daha çağdaş, modern ve yenilikçi anayasa haklarını halkın istemesini engellemiş, halk sesini çıkartamamıştır. Bu sistem o zaman temelleri atılan bu yenilik ve devrimci hareket karşısında oluşacak halkın tepkisine de hazırlıklıydı. Hala özlem ve gururla bahsettiğimiz Köy Enstitüsü fikri 2.Meşrutiyet Dönemi’nde Ahmet Tevfik ve o zamanlar Kastamonu Mebusu İsmail Mahir Efendi ile Köy Enstitülerine temel olacak yapı taşlarını oluşturan modellerini o zamanlar var etmişler, bu belirledikleri modeller ile Köy Enstitülerinin eğitim alanında kalkınmalarını

amaçlamışlardır. Cumhuriyet Dönemi ile beraber Kurtuluş Savaşı’nın hala maddi ve manevi etkilerinin hissedilmesi sebebiyle toplanan Maarif Kongresi’nde Başöğretmen Mustafa Kemal Atatürk “gelecekte ki kurtuluşumuzun saygıdeğer öncüleri!” olarak tanımladığı öğretmenler ile eğitimin çok daha iyi seviyelere ve çağdaş bir sisteme dönüşmesi gerektiğini belirtmiştir. Var olan ve benimsenen bütüncül kalkınma stratejisi ile Kemalist Devrim’in en önemli davası olan “insan yetiştirme davası”nın temellerini içeren Enstitüler Cumhuriyet Dönemi’nde bu anlamda her daim inkılapların yapılmasına karşın eksik olan bir nokta vardı. Halk bu yeniliklere açık değildi. Bunun için bu yeniliklerin amacının ilk önce muallimlere anlatılması, muallimler aracılığıyla da halka aktarılması gerekiyordu. Dönemin Başbakanı İsmet İnönü 1925 yılında bu inkılapların amaçları ve gerekliliklerini muallimlere şu sözleriyle anlatmıştır:

“Tevhidi Tedrisatın bazılarına kötü yorumlanacağını ve öncülük edenin dinsizlikle suçlanacaklarını, doğurabileceği sonuçları biliyorduk. Birtakım ıslah önerileri ile eski kurumların yaşatılmasını isteyenlerde mutlaka çıkacaktır. Fakat meclis, kararını verdi. Yavaş yavaş varılacak bir sonuca ivedilikle ulaşmak, devrim yapmaktır. Ve gördük ki bütün ileri dünyanın yolu aynıdır. Uyarlığı yakalayanlar hep bu yoldan yürümüşlerdir. Tevhidi Tedrisat, ülkenin bütün hayatında fikri, fenni, ekonomik ve sosyal alanlarda başlıca temeldir. Bunun dinsizlikle hiçbir ilgisi yoktur. Bu sistemde başarılı olalım, on yıl azimle yürüyeyim, şimdi bize karşı olanlar, din adına endişe duyanlar görecekleirdi ki Müslümanlığın asıl en temiz, en saf, en hakiki şekli bide yaşayacaktır... O noktaya varıncaya kadar, biz bu gerçeği kanunla ve cebren teklime ve uygulamaya devam edeceğiz... Hedefe varmak için her cahilane itiraz ve girişim önleneyecektir.”

Konuşmanın akabinde İsmet İnönü halkın aklına takılabilecek eğitimin milli ve ulusallığı konusuna ise şu cümleleriyle açıklık getirmiştir:

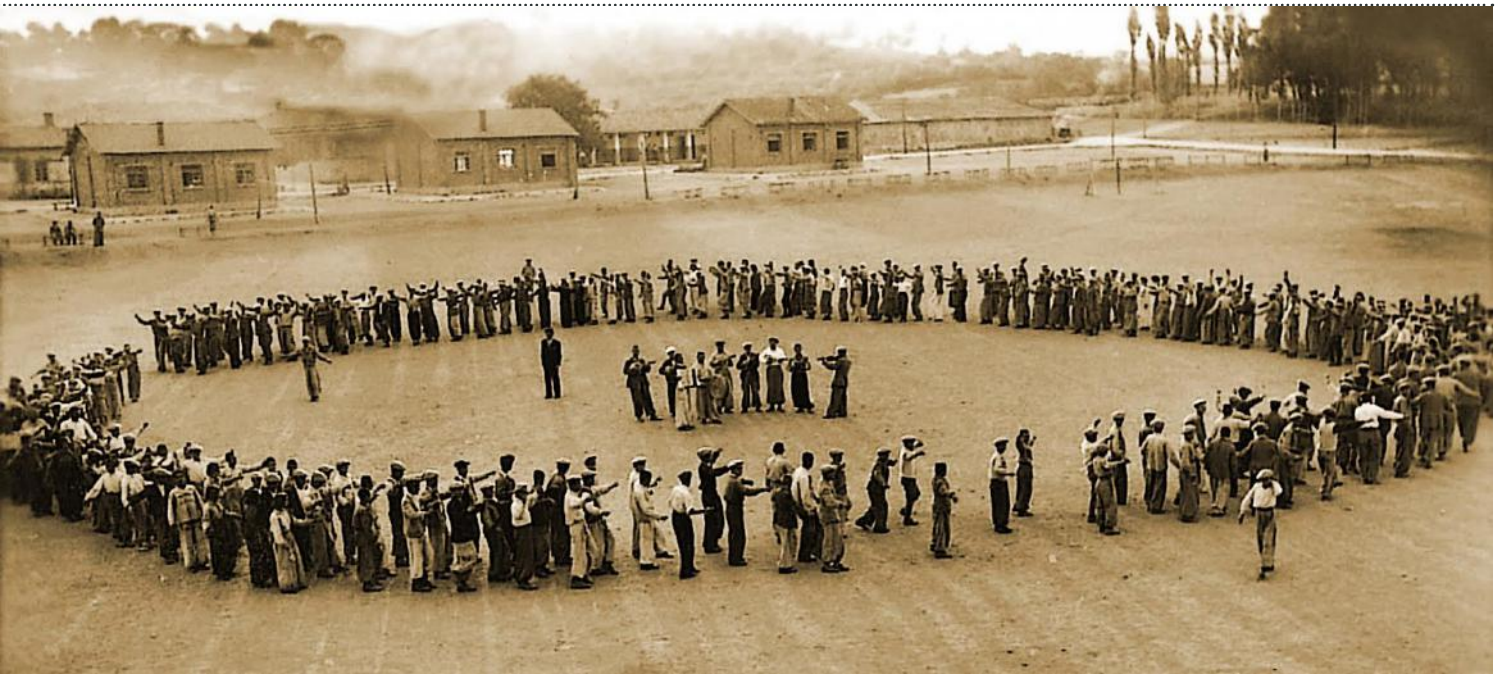
“Bütün bu topraklara Türk mahiyetini veren bir ‘Türk’ var. Fakat bu millet henüz istediğimiz yekpare millet manzarasını göstermiyor. Eğer bu nesil, bilinçle, ilmin ve hayatın rehberliğiyle bütün ömrünü vakfederek çalışırsa siyasi Türk milleti, kültürel, düşünsel ve sosyal tam ve olgun bir Türk milleti olabilir.”

Bu aşamadan sonra yapılması gereken şey belliydi. Köylüyü bu duruma hazırladıktan sonra laik, çağdaş ve cumhuriyetçi eğitim sistemini iyileştirirken, köylüyü de bu anlamda rahatlatmak, bu duruma adapte etmekte. Köylüyü var olduğu hayatından çıkarmak değil, modern kuralları, sahip olduğu hakları, yaşamlarını devam ettirdikleri tarımı modernize ederek onlara sunmaktı.

Dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasa Ali Yücel ve İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç gelen ve yapıla bütün engellere karşı başından beri hedefledikleri köy çocuklarından binlercesini eğitimci, yazar, sanatçı, akademisyen olarak yaratabilmek, onlara bu yolda destek olabilmekte. Bütün çocuklara olanak sağlamışlar, hepsini Cumhuriyetin Aydın Neferi olarak göstermişlerdir. Şu an hala tam anlamıyla ulaşamadığımız “öz denetim ve demokratik eğitim modeli” ne daha o zamanlar ulaşmaya çalışan Hasan Ali Yücel, aydınlığa ışık tutan bu sistemin planlanmasında bile hedeflediği sistem ve ulaşmak istediği Cumhuriyet neferlerini çok net belirtmişti.

“Ülkemizin dağlarında kendi kendine açıp solan çiçek bırakmayacağız.”

Günümüz karmaşasında her geçen gün biraz daha kalitesizleşen, değersizleşen

eğitim sistemimiz için Köy Enstitüleri ne yazık ki sadece geçmişte düzenlenmiş, deneylenmiş bir sistem olarak gözükmektedir. Oysa ki Köy Enstitüleri, kuruluş amaçları, içerisinde barındırdığı değerler ozamanki koşullara göre değerlendirilmeli, her daim eğitim sistemine yol gösterici nitelikte olmalıdır.

1939 sayılı Milli Eğitim Temel Yasası'nda ve 1982 Anayasası'nda kabul edildiği biçimi ile ülkemizde eğitimin temel amacı ve işlevi şöyle belirtilmektedir:

“Demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti ilkesini, Cumhuriyetin felsefesini, temel ilke ve değerlerini benimsemiş, laik yaşam biçimini özümsemiş, yaratıcı ve üretici kişiler ile iyi ve erdemli yurttaşlar yetiştirmektedir.”

Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere şu anki eğitim kurumları bireylere kendilerinin yöneldiği alanlarda topluma duyarlı, üretmekten keyif alan, iş gücü potansiyelinin yüksek olduğu ve bunlarla beraber mesleki/kişisel gelişimini tamamlayacağı bir ortam sunmak durumundadır. Bu anlamda sosyal devletin en temel görevi; eğitimin parasız olmasıdır. Bu sistem ile birey kendisinin nitelik ve becerilerini geliştirip farklı coğrafyalardaki akranlarıyla fırsat eşitliğine sahip olduğunu farkına vararak kendisini ait hissettiği devlet, kurum ve kuruluşlara aidiyet duygusunun pekişmesini sağlayacaktır. Bunun gibi birçok basit gözükse de fakat ciddi önem ve duyarlılık arz eden sorunların giderilmesi için Türk Eğitim Sistemi'nin temel sorunları açıkça konuşuyor, tartışıyor olması gerekmektedir. Bu sorunlara üstten bir göz gezdirsek bile okuryazarlığın hala ülkemizde %100 oranına sahip olamaması, eğitim olanaklarından yararlanmada karşımıza bireyin cinsiyetinin, var olduğu coğrafyanın ve bölgesel arası olanakların uçurum farklarının olması, kentsel ve kırsal kesimlerde ki bölgelerin

ayrışmaları, eğitimin pratik yaparak öğretilmesinden çok yarışmacı, diploma ve sınav odaklı olması ve bunların sonucunda da öğretmen adaylarının okula atanma veya yerleştirilme durumlarında sendika ve meslek gruplarının yaşadığı sıkıntılar gözümüze çarpmaktadır.

Köy Enstitülerinin tekrar eğitim sisteminde yer edinebileceğini söylemek belki şu an için çokta inandırıcı bir fikir değil ne yazık ki. Fakat Köy Enstitülerinin geçmiş deneyimlerinden, benimsedikleri sistemden faydalanarak şuan var olan eğitim sistemimizi güçlendirebiliriz. Buna istinaden öğrencilerin 24 saatlerinin büyük bir kısmını geçirdikleri –ilkokul, ortaokul, lise- kurumlarda okulların tek bir bina olmasından ziyade okulda ki boş alanların öğrencilerin üretimlerini, aidiyet duygularını arttıracak faaliyetlerde bulunmaları için kullanılması eğitim sisteminin daha güçlü ve öğrenci odaklı olmasını sağlayabilir. Cumhuriyet rejimini benimseyen öğretmenlerin öğrencilerinin hayal güçlerinin daha geniş, daha pratik ve yaratıcı olması amacıyla öğrenci kulüplerinin, kooperatiflerin daha sağlıklı ve verimli çalışan alanlar olması sağlanabilir. Bu kulüplerde mesleki örgütlenme ve dayanışmanın önemi ilerleyen eğitim süreçlerinde öğrencilere aktarılabilir. Daha çok üreten, daha çok okuyan, hayal kuran ve sorumluluk alan gençler olduğumuzda bence her şey için hala umut var.

2019 yılı Ocak ayından itibaren uluslararası siyasetin yeni bir sorunu ortaya çıktı. Aslında dışardan baktığınız zaman sorun tamamen bir ülkenin iç meselesi gibi duruyor. Bu ülke tahmin edersiniz ki Venezuela.

Venezuela, Güney Amerika'da yer alan bir ülkedir. Resmi adı İspanyolca República Bolivariana de Venezuela olup Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti anlamına gelir. Kuzeyinde Karayip Denizi, doğusunda Guyana, güneyinde Brezilya ve batısında Kolombiya ile çevrilidir. Venezuela açıklarında Küçük Antiller adaları olan Aruba, Kurasao, Bonaire (son ikisi Hollanda Antilleri'ne bağlı) ile Trinidad ve Tobago ada devletçikleri bulunur.

Şimdi bu kısa coğrafi tanımdan sonra gelişen politik sürece bir bakalım. Aslında Venezuela dedikten sonra aklı gelen ilk siyasetçi Simon Bolívar'dır. Kendi döneminde Güney Amerika'nın en güçlü kişiydi ki Güney Amerika halkı ona "El Libertador" (Kurtarıcı) diyordu.

1813 yılında özgürleştirme mücadelesine başlayan Bolívar'ın hedefi büyüktü. Bolívar'ın hayali Güney Amerika devletlerini tek bir yönetim altında toplamaktı. Bu amaç için fazlasıyla çalıştı. 1825 de Panama'da yapılan Panama Pan-Amerikan Kongresi'ne yalnızca Meksika, Guetemala, Kolombiya ve Peru'nun katılması ise hayal kırıklına neden olmuştu.

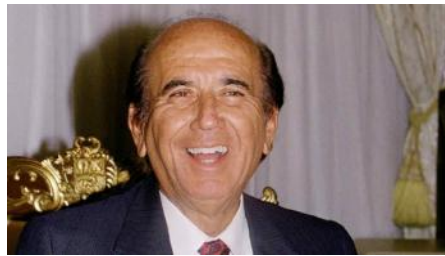
Kongre sonucunda Bolívar, Kolombiya başbakanı oldu. Ancak Bolívar "Bolivia, Peru ve Kolombiya arasında kurulacak ve sıkı ilişkiler içerisinde olacak genel federasyona geçilmesine" yönelik Birleşik bir Güney Amerika hayalini gerçekleştirilememişti. Müteakip dönemde eyalet yönetimlerindeki güçlü milli duygular, güç mücadelesi, yönetim felsefelerindeki ayrılıklar, Bolívar'ın hayallerine engel olmuştu. Geniş bölgede ortak bir anayasa fikri kabul görmemişti. Hayalini kurduğu sistemi

kabul ettirebilmek için daha katı bir yol denemek istemiş ancak bu durum da geri tepmiş ve zamanla saygınlığı azalmıştı. Hatta 1828 yılında bir suikast girişimine bile uğramış fakat kurtulmuştu.

Sonuçta 1830'da Venezuela ve Ekvador Büyük Kolombiya'dan ayrılacaktı. Bolívar da kendisinin Güney Amerika barışının önünde bir engel olmaya başladığını düşünerek 1830 yılında görevinden ayrılmıştı. Aynı yıl içinde dramatik bir şekilde Venezuela'dan uzakta Kolombiya'da servetini yitirmiş olarak ve umutsuzluk içinde ölmüştü.¹

Bolívar'dan sonra ülke 1958 yılında kadar diktatörler ile yönetilmiş ve siyasi kargaşalar yaşamıştır. Venezuela demokrasiye geçişin adımlarını 1958 yılında atmaya başladı. 1958'de uzun yıllar egemen olacak sistemin başlangıcı sayılan Punto Fijo anlaşması büyük politik partiler arasında imzalanmıştı. Aralık 1958'deki seçimleri Romulo BETANCOURT kazanmıştı. Bu tarihten sonra iktidarın merkez sol parti Accion Democratica (AD) ve Sosyal-Hristiyan eğilimli parti COPEI arasında gidip geldiği bir süreç görülmüştü.

Carlos Andres PEREZ Dönemi ve Petrol Zenginliği

1973 yılına kadar petrol fiyatlarındaki hızlı artış Venezuela ekonomisinde aşırı büyümeye neden olmuştur. Ancak Venezuelada üretim ekonomisi anlayışı ne yazık ki yoktu.

1973'te petrol ihraç eden Arap ülkelerinin Batı ülkelerine uyguladığı ambargonun akabinde işbaşı yapan Carlos Andres PEREZ hükümeti, artan petrol gelirlerinden cesaretle kamu harcamalarını iki yıl içinde üç kat arttırmıştır. Bu nedenle 1974'te 8 milyar dolar fazla veren cari işlemler dengesi zamanla açık verir hale gelmişti.²

Perez, çözüm olarak, petrol endüstrisinin kamulaştırılmasını sağlamak üzere 1 Ocak 1976 tarihinde devlet petrol ve doğalgaz şirketi olan Petroleos de Venezuela, S.A.- PDVSA'yı kurmuştu.³

Petrolün devletleştirilme çabalarının beklenmeyen etkileri ve büyük ve hesapsız kamu harcamaları sonucunda Venezuela 1978'de 6 milyar dolar açık vermişti.

Anılandönemdekötüyönetim,yolsuzluklar,kamuhizmetlerindekivergilerinartırılması,dış kaynaklışirketleretanınanvergıayrıcılıklarınınve kolaylıkların abartılması ve artan ekonomik sıkıntılar, işsizlik ve yoksulluğun artması sokak gösterilerine neden olmaya başlamıştı. Son olarak 1989'da iktidarda bulunan Carlos Andres PEREZ'in vaatlerinin tersine olacak şekilde "neo-liberal" politikalar uygulamasına ve IMF tarafından önerilen yapısal uyum programının uygulamaya konulmasına tepki olarak Şubat 1989'da Garenas şehrinde başlayan hükümet karşıtı gösteriler başkent Caracas ve diğer şehirlere de sıçramıştı.

27 Şubat 1989 tarihi, Bolivarcı devrimin yeniden başlamasının sembolü olarak tarihe geçiyordu. İşte burada sahneye eski bir subay olan Hugo CHAVEZ çıkacaktı.

Chavez tam bir Bolivar devrimcisiydi. ABD'den hep uzak durmuş ve politikalarına bu yönde şekil vermiştir. Rusya ile hızlı bir yakınlık kurmuştur. Chavez döneminde Rusya'dan 11 milyar dolarlık silah alımı yapılmıştır.

Petrol gelirine bağlı olarak ekonomide on yılda yüzde 47.4 büyümenin sağlanması, eğitim ve sağlık alanlarına yapılan yatırımlar, altyapı yatırımlarının ve içme su sorunun büyük oranda halledilmesi, sosyal hizmetlere ayrılan bütçenin artırılması, işsizlik oranının düşürülmesi, okuma-yazma seferberliğinden sonuç alınması, okul sayısının artırılması ve parasız eğitimin uygulanmasındaki başarı, yeni ve ücretsiz üniversitelerin açılması, sorun çözücü yerel halk konseylerinin kurulması, sosyal programlardan milyonlarca Venezuela vatandaşı yararlanması, ucuz gıdaların satıldığı market zincirlerinin kurulması, vb. gibi olumlu gelişmelerde yaşanmıştır.

Ancak, 1999 yılında adeta sistemsel ve ekonomik enkaz devralan Chavez'in üretim ekonomisine geçişi sağlayamadığı, petrole dayalı kırılmalı ekonomik tabloyu değiştiremediği, partizanlığa dayalı ekipler dışında gelecekte yönetimi devralacak ve modern yönetsel ve ekonomik sistemleri geliştirecek kadroları yetiştiremediği, yargı sisteminin politize edilerek rejime bağlandığı, hukukun tarafsızlığını kaybettiği, yabancı şirketlerin ülkedeki fabrikalarını kapatmaya başladığı, sağlanan sıcak yardımlarla yoksul kesimlerin kendini iyi hissetmesini sağlasa da orta gelirli kesimin çöküşe uğradığı ve ülkelerine yabancılaşmaya başladıklarının gözlemlendiği açıkça ortadadır.

Chavez 5 Mart 2013 tarihinde 58 yaşında hayatını kaybetti. Hugo CHAVEZ'in ölüm nedeninin kalp krizi olduğu açıklanmıştı.

Nicolas MADURO Dönemi

Hugo Chavez'in ölümünden sonra 14 Nisan 2013 tarihinde yapılan başkanlık seçimlerini Nicolas MADURO kazandı.

Maduro 2005-2006 yıllarında Meclis Başkanlığı, 2006 yılından sonra da Dışişleri Bakanlığı yapmıştı. 2012'de Chavez tarafından Devlet Başkanı Yardımcılığına atanmış ve aynı yıl içerisinde de "halef" olarak ilan edilmişti.⁴

Maduro'nun devlet başkanlığı döneminde ekonominin yanı sıra yönetim sisteminde de krizler başlamıştı. 2014 yılında Maduro iktidarına muhalif ilk büyük kitlesel halk gösterisi olacaktı. Bu protesto gösterilerinden sonra Maduro muhalif lider Leopoldo LOPEZ'i gözaltına alıp kendisine rakip olmasını da engelleyecekti. 2019 başı itibarıyla Lopez 5 yıldır ev hapsinde tutuluyordu.

Venezuela'nın yasama organı beş yıl süreyle seçilen 167 üyeli Ulusal Meclis'ten oluşmaktaydı.

6 Aralık 2015 tarihindeki seçimlerde Muhalefetin Çatı Koalisyonunun (MUD) %65'in üzerinde oy oranı alması ve 17 yıl aradan sonra Parlamentoda 112 sandalyeyle ilk kez çoğunluğu ele geçirmişti. Ancak 2017 yılında Ulusal Meclis'in yetkileri elinden alınarak Anayasa Mahkemesi'ne devredilmişti. Bu durum ilerleyen zamanlarda gerginliğin fitilini ateşleyecek etkenlerden biri olacaktı.

Maduro'nun 2013 yılında devlet başkanı seçilmesinin ardından ülke ekonomisi kendisini toparlayamamış, 2016 yılında petrol fiyatlarında başlayan hızlı düşüş petrole bağımlı ekonomideki krizini derinleştirmişti. İthal malların tedarikinde sıkıntılara yaşanmaya başlanmış, bu da fiyatların hızla yükselmesine neden olmuştu.

Bu arada Maduro 4 Ağustos 2018 tarihinde ülke ekonomisiyle ilgili bir konuşma yaparken, patlayıcılarla donatılmış İHA'larla düzenlenen saldırıdan yara almadan kurtuldu. Maduro, saldırıdan ABD ve komşu Kolombiya'yı sorumlu tuttu.

2018 Mayıs seçimlerinde yeniden seçilen Maduro'nun başkanlığının 10 Ocak 2019'da resmi olarak açıklanmasıyla birlikte, Ulusal Meclis Başkanı Juan GUAİDO ve arkadaşları 23 Ocak 2019 tarihinde Maduro'nun başkanlığını gayri meşru bulduğunu açıklamıştı.

Aralık 2018'te seçildiği Ulusal Meclis Başkanlığı görevi için 5 Ocak 2019'da yemin ederken Nicolas MADURO'ya muhalefet etme sözü vermişti. 15 Ocak 2019'da The Washington Post gazetesinde "Maduro bir gaspçı, Venezuela'da demokrasiyi yeniden tesis etme vakti geldi" başlıklı bir makale yayımlayan Guaido, Venezuela'da eşi benzeri görülmemiş bir kriz yaşandığını vurguladı. Ve ardından kendini kitlelerin önünde "Geçici Devlet Başkanı" ilan etti. Bunun üzerine dünya ülkeleri taraf alamaya başladılar.

Guaido'yu Kimler Destekliyor?

• ABD

ABD ile Venezuela arasındaki ilişkiler Başkan Trump'ın Guaido'ya olan desteğini açıklamasından çok uzun süre gergin bir hal

almıştı. 1998'de Sosyalist Hugo Chavez'in Venezuela Devlet Başkanı seçilmesiyle iki ülke arasındaki ilişkilerde bozulma başladı.

Ülkenin ekonomik yapısında köklü değişimlere giden Chavez, ABD dış politikasına karşı da sert bir muhalefet yürüttü. 2013'te Chavez'in ölümünden sonra iktidara gelen Maduro döneminde de ilişkilerde bir düzelme olmadı. ABD Maduro iktidarını muhalefeti anti demokratik yollarla baskı altında tutmakla suçladı.

• AB Üyesi Ülkeler

Her ne kadar AB Venezuela konusunda tek ses olarak Guaido'ya ya da Maduro'ya destek açıklamış olmasa da çok sayıda AB üyesi ülke ABD gibi Guaido'yu ülkenin resmi lideri olarak tanıdı.

Almanya, Estonya, Hollanda, Litvanya, Avusturya, Finlandiya, İngiltere, Lüksemburg, Çekya, Fransa, İspanya, Polonya, Danimarka, Hırvatistan, İsveç, Portekiz⁵

İtalya ve Yunanistan gibi ülkelerin doğrudan Guaido'ya destek vermek yerine erken seçim çağrılarını devam etmesi nedeniyle AB bünyesinde bir fikir birliği sağlanamadı.

• Latin Amerika Ülkeleri

Arjantin, Paraguay, Brezilya, Peru, Kanada, Kosta Rika, Şili, Guatemala, Kolombiya, Honduras

Nicolas MADURO'yu Kimler Destekliyor?

• RUSYA

Kremlin yönetiminin Maduro'ya olan desteği devam ediyor.

ABD'yi Venezuela'ya yönelik olası bir askeri harekâta karşı uyarıyan Moskova, Beyaz Saray yönetiminin yasa dışı yollarla rejim değişikliği çabasına girerek uluslararası hukuku ihlâl ettiğini söylüyor.

Rusya, Maduro yönetimine hem askeri hem de ekonomik bir destek hattı kurmuş durumda.

• ÇİN

Rusya her ne kadar Venezuela'ya ciddi yatırımlar yapmış olsa da, Maduro yönetiminin en çok borçlu olduğu ülke Çin.

Çinli firmalar Venezuela'da petrol dahil pek çok alanda milyarlarca dolarlık yatırımlar yaptı.

2007'den bu yana Çin'in Venezuela'ya verdiği borcun 62 milyar doları bulunduğu sanılıyor. Bu borcun üçte biri ise henüz geri ödenmemiş durumda.

• TÜRKİYE

Nicolas Maduro'ya destek veren liderler arasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da bulunuyor.

Son bir yıl içerisinde iki lider birbirlerinin ülkelerini ziyaret etmiş, karşılıklı ticaret ve yatırım anlaşmaları imzalanmıştır.

Guaido'nun kendisini geçici devlet başkanı ilan etmesinin ardından Cumhurbaşkanı Erdoğan Maduro'ya 'Dik dur' mesajını göndermişti.

Erdoğan yaşanan gelişmeler karşısında Donald Trump'ın yaklaşımı için 'beni şoke etti' demiş ve "Sandıktan çıkana saygı duyacaksınız. Sandıktan çıkana eğer saygı duymuyorsanız bunun adı demokrasi değildir" yorumunu yapmıştır.

Türkiye Venezuela'ya altın rezervleri konusunda da destek veriyor.

Geçen yıl Venezuela'nın yaklaşık 900 milyon dolar değerindeki altınları rafine edilmek üzere Türkiye'ye gönderilmişti.

BBC'nin konuştuğu ABD'li kaynaklar ise Ankara'nın Venezuela ile yapılan ticaret konusunda yakın zamanda uyarıldığını söylemişti.

• KÜBA

Maduro'nun en önemli destekçileri arasında Küba da bulunuyor.

Hugo Chavez'in iktidar olduğu dönemde iki ülke arasında kurulan bağlar Maduro döneminde de güçlenerek devam etmişti.

Venezuela'nın Küba'ya düşük fiyattan petrol ihraç ettiği iddiaları da bulunuyor.

Venezuela'da konuşlanmış olan Küba askerlerinin sayısının ise 15 bini bulunduğu belirtiliyor.

BM Güvenlik Konseyi'nde konuşan ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Küba'yı Venezuela krizini derinleştiren adımlar atmakla suçlamıştı.

Küba ise ABD'yi Guaido aracılığıyla bir rejim değişikliğine kalkışmakla suçluyor.

Bolivya ve Nikaragua da Maduro'ya desteklerini açıklayan ülkeler arasında.

Dışarıdan bakacak olursak olaylara eğer ABD'nin Guaido üzerinden Venezuela'nın yönetimini ele geçirmek istediğini söylemek yanlış olamayacaktır. Burada yadsınamayacak bir gerçekte ABD'nin bu işte sadece müttefik devletlerle çözüm bulabileceği. Çünkü bu konuda kullanabileceği en büyük gücü Birleşmiş Milletler'den destek alamayacağı açık.

Bunun en büyük sebebi de Rusya Ve Çin'in daimi üye oluşu ve veto hakları bulunması. Ancak bölge çok hassas, bundan dolayı ki Guaido ilk günkü rüzgârından çok uzak. İçeriden bir destekle işi çözmesi zor görünüyor, zira ordunun büyük güçleri Maduro'dan yana ve buna ek olarak ta bu Maduro yönetiminin gördüğü ilk büyük çaplı gösteri değil. Elleri bu konuda güçlü ilerleyen zamanlarda göreceğiz ne olacağını ancak. Bu şekilde devam ederse olaylar, Venezuela Maduro'ya kalacak gibi görünüyor.

1* <http://ankaenstitusu.com/venezuellayi-anlamak-gelismeleri-anlamlandirmak/?fbclid=IwAR1fvQ-pASIOZAJ-BpTDEPxDitCUARjFa3Wtz7DrdzVzUs0konLEHEpj2-MY>

2* <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-40785134>

3* <http://ankaenstitusu.com/venezuellayi-anlamak-gelismeleri-anlamlandirmak/?fbclid=IwAR1fvQ-pASIOZAJBpTDEPxDitCUARjFa3Wtz7DrdzVzUs0konLEHEpj2-MY>

4* <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-46989649>

<https://www.dunyabulteni.net/latin-amerika/chavezin-manevi-oglu-maduro-kimdir-h255937.html>

5* <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-47126374>

Dünyamız son iki yüzyıldır önemli değişiklikler yaşamaktadır. İnsanın özgürleşmesi, doğal ve toplumsal çevreyi denetim altına alma çabası büyük bir hızla devam etmektedir. Ancak, ortaya atılan bazı "düşünce sistemleri" büyük tartışmalar yaratmaktadır. Nitekim; toplum, devlet, iktidar, eşitlik, kişi hak ve özgürlükleri çerçevesinde tartışılan kavramların yarattığı sorunlar güncelliğini korumaktadır.

Ortaçağ feodalizm düzeninin çözülmesinden sonra ortaya çıkan kapitalizm, işçi sınıfının ve toplumun diğer çalışan kesimlerinin sefalet içinde yaşamalarına neden olmuştur.

Sosyalizm, bu toplumsal çöküntünün giderilmesi ve yeni bir dünya düzeni yaratılması için, kapitalizme tepki olarak doğmuştur. Bilindiği gibi, 150 yıldan beri sosyalizm ve kapitalizm arasında amansız bir mücadele yaşanmaktadır. 1917 yılında kurulan Sovyetler Birliği'nin çökmesi, "sosyalist teoride" yeni arayışlara yol açmıştır.

Toplumları etkileyen bir diğer kavram da Milliyetçilik (Ulusalçuluk)'tir. Fransız İhtilali'nden sonra dünyaya yayılan milliyetçilik, 1980'li yılların ortalarından itibaren yeniden canlanmıştır. Yugoslavya'nın parçalanmasından sonra, etnik unsurlar arasında yoğun çatışmalar yaşanması yeni yıkımlara yol açmıştır. Kapitalizm, sosyalizm ve milliyetçilik kavramlarının ortaya çıkışlarının incelenmesi, genel özelliklerinin tahlil edilmesi, günümüz siyasal olaylarının anlaşılması noktasında önemli bir yere sahiptirler.

Milliyetçiliğin (Ulusalçılığın) Ortaya Çıkması

Milliyetçiliğin ortaya çıkmasında etkili olan olaylar; Tarihin en eski çağlarından beri sosyal bir varlık olarak toplu halde yaşayan insanın, bir topluluk biçiminde "millet /ulus" niteliğini alması 18. ve 19. Yüzyıllarda gerçekleşmiştir.

Özellikle, Amerikan ve Fransız Devrimleri sonucu ortaya çıkan eşitlik, özgürlük, dayanışma ve halk egemenliği gibi kavramlar; milliyetçiliğin çağdaş bir biçimde ele alınmasını sağlamıştır. Kısaca, ulus; bir topluluk oluşturma bilincine sahip, ortak bir kültürü paylaşan, açıkça belirlenmiş bir toprak üzerinde yerleşik, ortak bir geçmiş ve gelecek projesine sahip ve kendi kendini yönetme hakkına sahip bir insan grubu olarak tanımlanabilir. Ulusun beş boyutu bulunmaktadır. Bunlar sırasıyla; psikolojik (bir grup oluşturma bilinci), kültürel, toprak (teritorial), siyasal ve tarihseldir.

Milliyetçiliğin sahip olduğu özellikler; Milliyetçilik kavramı ise, ulus olmanın ya da ulus oluşturmaya bilincidir. Başka bir tanımlama ile, dünya toplumlarının ulus öncesi oluşumlardan, ulus olma aşamasına varma çabasının hem ürünü, hem de ideolojik aracıdır. Bu nedenle, milliyetçilik değişmez, homojen bir ideoloji değildir. Ulusal oluşumun evriminden veyapısal değişikliklerden etkilenen devingen birakım olarak değerlendirilebilir. Milliyetçilik, ulus öncesi yapıların kendisini tasfiye ederek, yerine daha güncel gereksinmelere yanıt veren kurumların, daha ileri düzeyde yaşam ve yönetim biçimlerinin geçmesini hedef olarak doğmuştur. Ayrıca, ulusalcılığın sahip olduğu özelliklerden biri de değişik toplumsal düzeylerdeki ve farklı kültürel geçmişlere sahip insanları bir araya getirme yeteneğine sahip olmasıdır.

Millet unsurunun ortaya çıkmasını sağlayan sosyal-ekonomik yapı; Avrupa'da burjuvazinin ortaya çıkmasıyla feodal beylerin ve kilisenin nüfuzu azalmıştır. Ekonomik ve toplumsal yapıdaki bu değişim, Avrupa'da güçlü merkezi iktidarların kurulmasını sağlamıştır. Ticaret olanakları gelişmiş, ülkenin tüm bölgelerinde aynı yasaların uygulanmasına geçilmiş, kale surları içinde olan pazar bütün ülkeyi içine alacak biçimde genişlemiştir. Para kullanımı yaygınlaşmıştır. Ekonomik yaşama ağırlığını

koyan burjuvazi, gücünü, maldan ve sermayeden almaya başlamıştır. 11. ve 12. yüzyıllarda krallıkların güçlenme sürecinin yarattığı pazar birliği, 16. yüzyılın sonunda "ulus"u oluşturan öğeleri ortaya çıkarmaya başlamıştır. Çünkü yeni dönemde halkın ticaret yapabilmek için her şeyden önce ortak bir anlaşma aracı bulunması gerekmiştir. Böylece, Ortaçağın Latincesi önemini kaybetmiş ve bölgesel diller ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, 16. yüzyıldaki dinsel alandaki reform hareketi Papalık'ın ve kilisenin etkinliğini iyice azaltmıştı. Her krallıkta "milli" mezhepler ve kiliseler türemiştir.

Bazı düşünürler de "Doğal Hukuk İlkeleri" adı altında mevcut düzeni sorgulamışlardır. Devlet, toplumsal sözleşme, ulusal egemenlik vb. kavramlar çerçevesinde burjuvazinin ekonomik ve siyasal yapısını güçlendirmeye çalışmışlardır.

Bunlardan biri olan John Locke; ulusal egemenlik kavramına, devletin kapitalist düzenin alt yapısının oluşturma ve üretimin güvence altına alınma anlamını dayıklemiştir. Buna göre, devlet, mülkiyet hakkını koruyacak ve müdahale etmeyecektir. Devlet, yalnızca, toplumsal üretim sürecini engelleyecek risklerin ortadan kaldırılması görevini yerine getirecekti.

Fransız Devrimi'nden önce J. J. Rousseau da, genel irade kavramını geliştirmiştir. Buna göre, devlet iktidarının bütünüyle ortaya çıkabilmesi için vatandaşların elindeki iktidar gücünü bir araya getirmek zorunluluğu vardır. Bir karar almak söz konusu olunca bütün halkı toplamak ve halkın her birinin açıkladığı iradelerin toplamını alarak genel iradeyi bulmak gerekiyor. Rousseau'nun bu yorumu; çağdaş "ulus" kavramının oluşmasında ve "ulus-devlet" yapılarının ortaya çıkmasında büyük katkısı olmuştur.

Milliet/Ulus kavramının tanımlanmasında

etkili olan bir diğer düşüncede; Fransız Devrimi sırasında Emmanuel Sieyes'in "Üçüncü Kuvvet Nedir?" sorusunu sorması ve buna "her şeydir" yanıtını vermesi "ulus" unsurunun tanımlanmasında etkili olmuştur. Böylece, "her şey" olan üçüncü kuvvet "ulus"la aynı anlama gelmiştir.

18. yüzyılda çağdaş millet kavramının oluşması; Bu siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel değişimler aynı topraklar üzerinde yaşayan insanların birbirleriyle daha fazla ilişkiye girmelerine neden olmuştur. Hatta insanlar aynı gruba üye olmanın bilincine varmışlardır. Giderek ortak dil, ulusal din, ortak ülkü, ulusal karakter ve değerler üretmeye başlamışlardır. Böylece, 18. yüzyılda çağdaş anlamda "Millet/ Ulus" ortaya çıkmıştır.

Milliyetçiliğin ortaya çıkmasında rol oynayan önemli kavramlar; Eşitlik, özgürlük, kardeşlik, dayanışma ve ulus egemenliği kavramları ulusalcılığın tarih sahnesine çıkmasında temel rolü oynamıştır.

Bu devrimleri yapanlara göre, "egemenlik ulusa ait ise", siyasal otorite ulusu temsil edenlerce kullanılması gerekiyordu. Bir başka deyişle, Milliyetçilik, toplumsal otoritenin mistik, dinsel ve kısmi güçlerin elinden alınıp, ulustan kaynaklanan meşruiyete (yasallığa) dayandırılmasını sağlamıştır.

Amerikan ve Fransız devrimleri sonucu şekillenen ve milliyetçilikle bağlantılı olan yurttaş kavramı da belirli bir ülkede, belirli siyasal kurumlar içinde yaşayan bireyleri tanımlamak üzere kullanılmıştır. Bu tarihten sonra sınırlar her zamankinden daha önemli hale gelmiştir. Ulus-devlet bireylerin kendi hak ve görevlerini yerine getirebilecekleri bir kurum olmuştur.

18. yüzyılın sonunda ve 19. yüzyılın başarılarında Milliyetçilik, belli bir toprak parçasına, ortak dile, ideallere, değerlere ve geleneklere bağlanma biçiminde algılanmıştır. Bu duygu, aynı zamanda bir grubu, diğer gruplardan "farklı" kılan semboller (bayrak, marş gibi) ile özdeşleşmeyi gündeme getirmiştir. Bütün bu işaretlere bağlanmak bir kimlik yaratmıştır. Bu kimliğe yönelme, dün olduğu gibi bugün de halkı harekete geçirme gücüne sahiptir.

Milliyetçiliğin gerçekleştirmek istediği amaçlar;

Milliyetçiliğin etkin bir siyasal akım olarak ortaya çıkmasından sonra gerçekleştirmek istediği amaçları şöyle sıralayabiliriz:

- Kendine özgü bir kimliği olan ulus inşa etmek
- Milli ekonomiyi yaratmak
- Milli yönetim organı yaratmak (ulusal

devlet örgütünü hertürlü birey, yöre ve grup üzerinde egemen kılmak)

- Milli bir kültür yaratmak

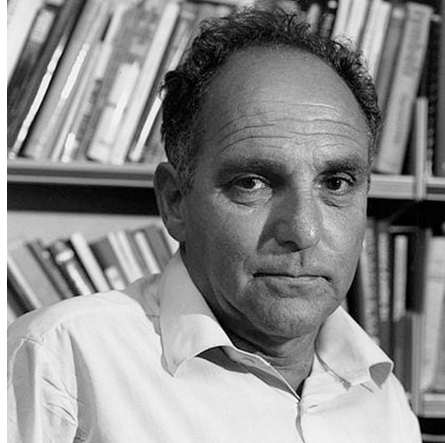
Ulus ve Milliyetçilik hakkında farklı görüşler ileri sürülmesinin temel nedeni nedir?

Ulus ve Milliyetçilik konusundaki yayınlara bakıldığında, çoğunda, "Bir millet nedir?" sorusunun önemli bir yertuttuğu görülmektedir. Çünkü pek çok insan topluluğundan hangisinin "ulus" biçiminde nitelenmesi gerektiği konusunda ortak bir ölçüt bulunmamaktadır.

Ancak, konuya ilgi duyan bazı düşünürler, ulus olmak için hangi nesnel ölçütlerin bulunması gerektiği ya da belirli grupların "milletleşirken" belirli grupların neden "milletleşemediği" konusunda çeşitli görüşler ileri sürmüşlerdir. Bunlar, genellikle dil veya etnik köken gibi tek bir ölçüte dayandırıldığı gibi dil, ortak toprak parçası, ortak tarih, kültürel özellikler gibi ölçütler kümesine de dayandırılmaktadır.

Bu bağlamda, çoğu düşünür, Millet ve Milliyetçilik kavramlarını modern olgular olarak değerlendirmektedir.

- Ernest Gellner;

Ernest Gellner'e göre, ulus ne istençli olarak ne de "Alman romantik milliyetçiliği" ile tanımlanabilir. Ortak bilinç ancak, ulusal bir kimliğin varlığına karşılık gelmektedir. Ulusları meydana getiren şey ise, uluslaşmanın kendisidir.

Gellner'in burada işaret etmek istediği nokta, Milliyetçilik; ancak, kaynağı, yöntemi ve meşruluğu ne olursa olsun mevcut tarihi koşullar içinde bir ulus çıkarma "yeteneği" gösterebilmişse ulusun yaratılabileceğidir.

Yani, ulusla ilgili faktörlerin ulusu oluşturacak şekilde düzenlenmesi, bir araya getirilmesi, toplumsal güç ve ilişkilerin sonuç yaratacak

şekilde kanalize edilmesiyle bu gelişmenin olanaklı olabileceğidir.

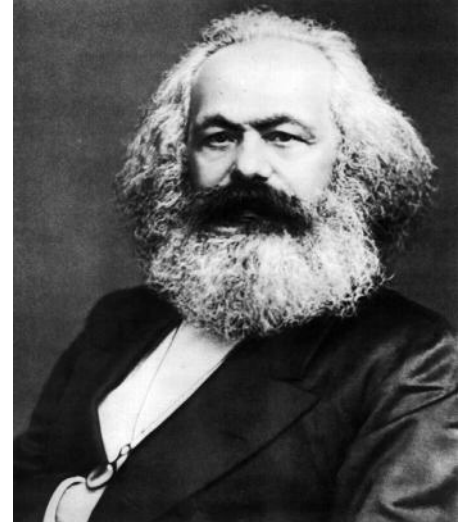
- Benedict Anderson;

Benedict Anderson, ulus olmanın ve ulusalcılığın toplumsal ve kültürel ürünler olduğunu savunmaktadır. Diğer bir deyimle, ulus, toplumsal olarak bir işbirliği sonucu ortaya çıkmıştır.

Anderson'a göre, "ulus, hayal edilen bir siyasi topluluktur. Çünkü üyeler hiçbir bilemezler, onlarla yüz yüze gelemezler. Bununla birlikte her birinin düşüncesinde kendileriyle ortak yanları olan ve ayrı inancı paylaşan insanların ve toplumun hayali mevcuttur".

- Karl Marx;

Modern döneme damgasını vuran Karl Marx da, ulusların oluşumunu burjuvazinin gelişim sürecinin bir parçası olarak değerlendirmiştir.

Marx bu konudaki düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

“Burjuvazi, halkın üretim araçlarının ve mülkiyetin dağılık haldeki durumunu ortadan kaldırma gücünü elinde tutar. Dağılık halkı bir araya toplar, üretim araçlarını merkezileştirir ve mülkiyeti birkaç elde toplar. Bunun doğal sonucu ise, siyasi merkezileşmedir. Çeşitli çıkarları, kanunları, hükümetleri ve vergi sistemleri olan bağımsız veya kısmen bağımlı bölgeler tek ulus, tek hükümet, tek kanun, tek ulusal çıkar ve tek gümrük tarifesi altında birleşmiş olurlar”.

Bir başka deyimle, Marx, ulusun oluşumunu burjuvazinin artan bir şekilde özgürleşmesinin bir sonucu olarak değerlendirmektedir.

Milliyetçilik kavramıyla şekillenen Ulus Devletler

Ulus-Devletin Ortaya Çıkması

Fransız İhtilali'nden önce kişi ve kurumlar yönetme hakkını, halk da itaat etme görevini, yüce, kutsal bir unsurdan aldıklarına inanmışlardır. Batı siyasi düşünceler tarihinde egemenin meşruiyetini halktan aldığı fikrinin açıkça işlendiği ilk eserlerden biri Thomas Hobbes'un "Leviathan" adlı eseridir. Hobbes'a göre halk, egemene, bir toplumsal sözleşme ile doğal haklarını devreder. Bu hakları devrettikten sonra da bir daha egemene karşı ileri süremez. Fakat egemenliğin kaynağı konusundaki en önemli değişiklik, J.J.Rousseau'nun görüşlerinde ortaya çıkmıştır. Bilindiği gibi, Rousseau, halkın tebaalıktan yurttaşlığa geçmesini ve yönetimde meşruiyet kaynağı olması gerektiğini öne sürmüştür.

Bu bağlamda, Fransız İhtilali sonucu etkin bir şekilde ortaya çıkan milliyetçilik, ulus ve devleti birbirine bağlamanın yollarını araştırmıştır. Bunun için ulusu siyasallaştırmanın yanı sıra, kültürel ve siyasi değerleri birleştirerek bir ulus-devlet projesi yaratmaya çaba göstermiştir. Nitekim 19. yüzyılın başlarından itibaren ulus-devletler tarih sahnesine çıkmıştır.

Ernest Gellner, milliyetçilikle ulus-devlet ilişkisini, "Milliyetçilik temelde, siyasi birim ile ulusal birimin çakışmalarını öngören siyasi ilkedir" şeklinde açıklamaktadır. Şüphesiz milliyetçilik, etnikya da kültürel eksende bir araya gelmiş türdeş bir halk istemektedir. Bunu da, ulus-devlet aracılığıyla gerçekleştirmeyi öngörmüştür.

Sanayileşme ve onunla birlikte cereyan eden karmaşık işbölümünün talepleri tarafından harekete geçirilen merkezileşme süreçleri kaçınılmaz olarak ulus-devletleri doğurmuştur.

Sanayileşme sürecinde kırsal toplumsal örgütlenme biçimini kökten değiştirecek ve yeni ilişki biçimlerini oluşturacak merkezi bir güce ihtiyaç vardır.

Adı devlet olan bu merkezi güç, ortak bir

dil ve ortak eğitimle homojen bir toplumsal ilişkiler ortamı oluşturmak zorundadır. Bu talep kaçınılmaz olarak "siyasi birim ile kültür arasındaki ilişkide derin bir uyarlama yapmayı" gerektirir. Dolayısıyla her kültürün karşılığı olan ulus, kendi devletine ulaşır. 19. yüzyılda, ulus-devletin bir siyasi birim olarak ortaya çıkması, yalnızca Avrupa'da değil, dünyanın diğer bölgelerinde de bir model olarak benimsenmiştir.

U.Ü. Atatürkçü Düşünce Topluluğu ‘Gençler Soruyor, Başkan Adayları Cevaplıyor’ Başlıklı Etkinliğinden.

Turgay Erdem:

Görükle ile ilgili ciddi sorunlar var. Görükle’de gerçekleşen kontrolsüz büyümeyi frenlemeye çalıştık ama çok başarılı olamadık ne yazık ki. Sosyal alanda gençlerimize istenilenleri veremedik ve bunun sebepleri insanların arzular üzerinde hisseleri çok fazla. Bu hisseleri almaya çalıştık fakat bu kadarını değerlendirebildik.

Bu dönem bu konuda çok fazla zaman kaybetmeyeceğiz. Kamulaştırma ile kararlar alacağız. Gençlik merkezi yapmayı düşünüyoruz. ‘‘Dünya Gençlik Merkezi’’. Dünya standartlarında yapılması öngörülüyor, projelerimiz arasında var. Sizin her türlü ihtiyaçlarınızı giderecek alanlar olacak. Katkılarınızı bekliyoruz, yolumuzu çizmede önderlik yapınız!

Üniversite ile aramız sıcak değil. Ulaşım alanında gençlerin yaşadığı sıkıntılardan dolayı gençlere ulaşmak istedik, sizlere ulaşmak için ortak çalışmalar talep ettik. Fakat çorba dağıtımına bile izin vermediler. Bisiklet yolları yapalım daha iyi ulaşım yapalım, çocuklar daha rahat hareket etsinler istedik. Üniversite içerisine sokmadılar, engel oldular. Bunun üzerine plan çalışması yaptık, Meclisimizden de geçti. Büyükşehir onayladıktan sonra iki tarafa da kalan kısımlar ayrı ayrı belirlenecek.

‘‘Üniversiteyi kaçak üniversite olmaktan çıkaracağız.’’ Daha önceki rektörlerden gelen nokta bu ne yazık ki. Ulaşım ile ilgili ciddi sorunlar var. Hafif raylı sistem gelmedi. Kente ulaşmakta ciddi zorluklar yaşıyorsunuz. Bursa Büyükşehir Başkan Adayı Mustafa Bozbeğ’in bu anlamda projesi var. İlk etapta Görükle hattını oluşturacak, öğrencileri kent ile buluşturacak. Sosyal alanlardan uzak bir öğrencilik hayatı yaşıyorsunuz, biz bunlara aldığımız projeler ile çözüm getireceğiz. En genç meclis üyeleri ile dönem geçireceğiz.

Soru: Görükle ‘ye yönelik hedefiniz nedir, üniversite öğrencileri için ne faaliyet olacak ?

Turgay Erdem: Az öncede bahsettiğimi gibi kültür sanat alanlarına ihtiyaç var. Bunları değerlendireceğiz. Sinema, tiyatro, kütüphane, sessiz kafe gibi daha rahat ders çalışıp vakit geçirebileceğiniz alanlar yaratacağız. Ulaşım ile ilgili sorunları gidermeye çalışacağız. ‘‘Daha yapacak çok şey var.’’Çok işimiz var, projeleri önümüzdeki hafta açıklayacağım. Bunların hepsini parsel parsel kamuoyuna duyuracağız.

Soru: Üniversitenin güvelik sorunu hakkında düşünceleriniz neler?

Turgay Erdem: Üniversite bizim sınırlarımız içerisinde değil. Biz üniversiteye giremiyoruz. Keşke üniversite ile beraber hareket edebilsen, keşke bizden faydalanabilse. Şuan ki yönetim ile rahat iletişim kuramıyoruz. Nedenini bilmiyorum. Siyasi olabilir. Bir üniversitenin bu kadar kentten uzak olmasını içime sindiremiyorum. İstanbul, Eskişehir’de bulunan üniversitelerin kent ile iç içe olmasına bakınca Bursa’da neden yok diye senelerdir düşünüyorum. Senelerdir kentten uzak üniversite! Neden bu öğrenciler kentten faydalanamıyor? . Bunu kuracağımız ilişkiler ile sağlayacağız. Bilimsel çalışmalar, üniversite, rektör ile bu işi başaracağız. İnadına!

Soru: Ulaşım hakkında ve Görükle ‘de artan minibüs fiyatları hakkında ki düşünceleriniz neler?

Turgay Erdem: Ulaşım aslında insan hakkı. Bütün bireylere verilmiş hak. Bunlarla ilgili verilen sözlerde ticari kaygılar var. Bu Büyükşehir’in sorumluluğunda. Hepsini Burulaş’ın yetki ve sorumluluğunda. Mustafa Bozbeğ ile su sorununu ve ulaşım sorununu çözeceğiz. Bozbeğ’in sözü var. ‘‘Bursa sudan ibarettir.’’ Bizde bu hakkı kentlinin en iyi şekilde kullanmasını istiyoruz. Şuan kentte kullandığımız su çok pahalı. Bu konularda zarar etsek de suda ve ulaşım da ciddi indirim yapacağız.

Soru: Her dört gençten birisi işsiz. İşsiz üniversiteli gençler için bir çalışma yapacak mısınız?

Turgay Erdem: İşsizlik oranları her geçen gün artıyor. Bu biraz daha verilere yansıyanlar. Resmi rakamlar değil. Daha çok işsiz var. Açıklanan %13. Büyükşehir’in istihdam ile çalışması var. Bu konuda bizimde çalışmalarımız var. Şuanda üniversite ve işsizler için genel iyileştirme projemiz var. Bizim sizleri işverenlerle buluşturan bir sistemimiz var. Firmalarla görüşüyoruz. Geçen yıl 3000’e yakın kişiyi işe yerleştirdik. Sanayiciler ve insan kaynakları ile beraber çalışmalar yapıyoruz. Bunları sizin isteklerinizle karşılaştırıyoruz. Bu Türkiye genelinde var, üretim azaldı. Üretimi arttıracak önlemleri de hükümetlerin alması gerek, belediyelerin değil. Bizimde çalışmalarımız bu yönde olacak. Sizler eğitilmiş kişilersiniz.

Sizlere yapabileceğimiz sadece işverenlerle buluşturmak. Ama çok ciddi sorunlar olduğunubiliyorum. Bunun için üretim, üretim, üretim... Üretim için ciddi çabalar lazım. Türkiye’nin sektörünü değiştirmesilazım. Sizin kapasitenizden yararlanacak piyasa olmalı. Daha çağdaş, daha modern, yüksek teknoloji ile yönetilen iş ortamları yaratılması gerekir. Böylece ekonomiyi daha güçlü hale getiririz. Sizin fikir ve beyinlerinizden faydalanmalıyız.

Soru: Öğrencilerin ciddi barınma sorunu var. Kiralar çok fazla. Belediye yurdu veya daha ucuz barınma sunacak mısınız?

Turgay Erdem: Yurt çalışmalarımız var. Üniversite öğrencilerine yönelik. İlk yurdumuzu önümüzdeki yıl açacağız. Beşevler kız yurdu açacağız. Elbette ki hepinize yetecek kadar değil ne yazık ki. Görükledeki evlerde daha cazip hale geldi. Görükle yoğunluk altında. Ailelerden çok öğrenci var ama yetmiyor. Öğrenci sayısı arttıkça bu ihtiyaçta artıyor. Bütçemiz kapsamında buna el atacağız. Bu sebeple Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği gibi kurumlara yer veriyoruz. Neredeyse ücretsiz, prosedür gereği ücretli. Sponsor vasıtasıyla onlarda artık yurtlar yapıyorlar. Sadece yapabileceğimiz bu ne yazık ki keşke daha fazla bütçemiz olsa.

Soru: Bizim kısa vadede ulaşım ihtiyacımız var. Görükle-Terminal ulaşımı hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bu sorun Büyükşehir’in sorunu. 93 hatlarının artırılması gerekiyor. Daha kısa ulaşım müsait çünkü. Gidiş-geliş zamanlarında böyle imanlar belediye tarafından sağlanabilir. Ulaşım ile ilgili yetkimiz yok. Biz buraya otobüste koysak iki gün sonra kesiyorlar. Yapamazsın diyorlar. Yeti karmaşası yaşıyoruz. Üniversite öğrencilerine sorunları karşılamak için imkân sunuyoruz, hiç kimseyi geri çevirmemeye çalıştık. Ulaşım Büyükşehir ile bütünleşmiş bir çalışma.. Bu anlamda Bozbeğ’e oy vermenizi isteyeceğim. Bizim onlarla yaptığımız görüşmelerde bizi dinlemiyorlar, olayı ticari bakıyorlar. Hatların büyük kısmı kısıtlanıyor. Çevre köylerde de aynı sıkıntılar var. 70000 nüfusa sahip öğrenci topluluğu mevcut burada. Mutlak suretle otobüs seferlerini genişletmemiz gerek.

Soru: İnegölde ‘‘Bukart’’ geçmiyor. Bu kart dışında başka bir ulaşım kartını indirimli kullanamaz mıyız?

Tabiki olur. Bozbeğ’in bu yönde çalışması var. Önümüzdeki hafta açıklayacak. Özellikle öğrencilere hazırladığı çalışmaları var, bu kapsamda. Niye olmasın. Daha ucuz, daha fazla kullanabileceğiniz sistemler var. Zaten ulaşım da ucuzlaştıracacağız. İnegöl’ün bütün kararlarını da bu kapsamda Burulaş alıyor.

Soru: Belediye ve hastanelerde işitme engelliler için tercüman yok ve biz bu konuda zorluk yaşıyoruz. İşaret dili bilmiyorlar. Her se-

ferinde bizi geçiştiriyorlar ve kovuyorlar. Genel olarak bu durum var. Bu konuda çalışmalarınız var mı?

Turgay Erdem: Biz personellerimize işaret dili eğitimi verdik. Bir kısmı işaret dili biliyor. Aynı zamanda profesyonel çalışan arkadaşlarımız var. Talepte bulunursan arkadaşımızı yönlendiririz. Keşke hepimiz işaret dili bilsek. Eğitimler devam ediyor, edecek.

Soru: Daha önce işaret dili için belediyeye görüşmeye gittim. Biz bilinçlenemiyoruz. Eğitim yetersiz. Zaman her zaman yaratılır. Görüklede işitme engellilerin geleceği kafe yarattık. Biz belediyeye destek oluyoruz ama belediye bize destek olmuyor. Belediyeler sadece oy zamanı engellileri görüyor. Nilüfer belediyesi bu konuda hiçbir şey yapmıyor. Öğrettiğimiz tek şey onları karşılamak.

Turgay Erdem: Sizin gibi birikimli insanlara ihtiyacımız var. Ben buna açığım. Bazen rutinlikte bunlar unutuluyor. Haklısınız. Biz yaptığımızı zannediyoruz fakat bunların sizin için bir önemi yok. Yeterli değil anlamış olduk.

Soru: Nilüferde halkla beraber ortak yönetim anlayışı var. Bunun örneklerini görebiliyoruz. Bu anlayış nasıl zenginleşebilir?

Turgay Erdem: "Ortak akıl ile beraber yönetim anlayışı" nı senelerdir sürdürüyoruz. Bozbey ile yürüttüğümüz en kapsamlı proje. Tam bir başarı henüz sağlayamadık, sorunlarımız var. Katılımın yoğun ve gönüllü olmasını talep ediyoruz fakat ne yazık ki toplumumuzda bireyselcilik çok var. O algı oluşmuyor. Bunu Nilüferde kıracağız. Sizlerde bu anlamda başarılı bir hareket var. Çocuk meclisinde bile çok önemli kararlar alınıyor. Sorunları biz sizden daha iyi bilmiyoruz. Genelde istekler üzerine çözüm oluyor. Hepsini gerçekleştirmemiz mümkün olmuyor. Bütçe ve senelik plan ile bunları sağlamaya çalışıyoruz. Aynı şekilde devam edeceğiz. Çoğulcu olarak bunu sağlamak istiyoruz. "Yeni nesil belediyeçilik" ismini verdik çalışmalarımıza. Daha çok sizlerle, teknolojiyle bu işleri yürütmeye çalışacağız... Sizler çok önemlisiniz.

Soru: Görüklede yaşamayı seviyoruz ama güvenli bölge yok. İyileştirme gücünüz nedir?

Turgay Erdem: Güvenlik emniyetin genel sorun içerisinde. Biz bunu genelde işletme, denetleme ile sağlamaya çalışıyoruz. Ama Görükle'ye o kadar çok giriş çıkış var ki kontrol gerçekten zor. Birçoğu başka amaçlarla da geliyor. Gençler taciz, uyuşturucu vb. karşı karşıya kalıyor. Bunların hepsi emniyetin sorumluluğunda olan şeyler. Gençlerimize sahip çıkmış olmamız gerekiyor. Güvenli hale getirmek için sosyal alanları genişletebiliriz. Daha huzur ve rahat zaman geçirmek için alanlar oluşturabiliriz. Bekçilik sistemi başladı. Buralarda da geziyorlar. Yeni başlayan sistem, ne kadar başarılı bende bilmiyorum.

Soru: Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin yaşadığı sıkıntılar var. Akademik takvimin dönem ortasında değişmesi vs. bu değişiklikleri protesto edemedik, sesimizi duyuramıyoruz. Farklı kesimleri toplayan alan yok. Basın desteği yok. Bu konuda bize yardımcı olacak kişilerin bize gösterilmesi gerekiyor. Bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Turgay Erdem: "Sizinle beraber yürümeye varım." Arkamda sizi görmek isterim. Topluluklar ile mücadele etmek gerekiyor. Haklarınızı aramaktan korkmayın. Baskılar olacak ama bunlar sizi yıldırmaz. Yıllar geçtikten sonrada aynı baskıların etkisinde kalabilirsiniz. Şuan ki toplumun geneli korku altında. Bu söylediklerim suç sayılabilir. "Haklı mücadelenin arkasındayım."

Soru: Şenlik kültürü 2014 te vardı. Kaldırıldı. Ne düşünüyorsunuz?

Turgay Erdem: "Gelin birlikte şenlik yapalım." Üniversitede yapmak zorunda değiliz. Gelin burada yapalım. Spor parkında yapalım. Yolu da kapatalım, şenlik yapalım. Basın ayağını oluşturmak kolay. Basın malzeme istiyor. Basın gelir. "Birlik olmak zorundasınız." Bu bir siyasi kavga değil. Sizin haklarınız!

Soru: Görükle'ye yapılan yatırımlar, planlanan her şey çok güzel fakat buraya yapılan yatırımlar burayı kalıcı hale getirecek. Bursa ile kopuk olmamızın belki de bir sebebi bu. Özlüce'de olmuş olmak şehirle bizi yakınlaştırıyor. Yerleşim alanlarını, üniversiteyi merkeze taşımayı düşündünüz mü?

Turgay Erdem: Üniversite sınırları çok geniş. En geniş üniversiteye sahip üniversitedesiniz. Yer açısından değil ama alan itibarıyla iyi bir seçim. Üniversiteyi başka bir yere taşımak, parçalamak buda bir yöntem evet. Meslek yüksekokulları, farklı üniversiteler bu projeyi gerçekleştirmeye başladı. Değişik ilçelerde farklı alanlar var. Özlüce'nin oralarda üniversite olamaz buraya çok yakın olduğu için. Daha Bursa'nın kentsel kesimlerinde, örneğin Kestel'de bu yapılmaya çalışıldı. Teknik üniversite olduğu için buda gerçekleşmedi. Size cazip olan, ulaşım açısından da rahat alan ne yazık ki merkezde yok, Özlüce taraflarında size daha cazip alan var. Öğrencilerin daha fazla yerleşeceği alanlar yurt ve konutlar ile bu da geliştirilebilir. Şehrin doğu taraflarında böyle bir çalışma var. Üniversite sınırında hem de orası. Hem o bölgelerde bu çalışmalar daha yaygın yapılabilir. Öğrenciye yönelik merkez alanlarında yatırım yok. Yerler bize değil, size vatandaşa ait. Yatırımı yapan biz değiliz. Biz sadece planlamayı yapıyoruz. Kontrolünü sağlıyoruz. Ama sizi her yere ulaştıracağız.

Soru: Hayvan dostları için bir planınız var mı?

Turgay Erdem: Var tabi. Aslında bizim yaptığımız barınma evlerimiz var. Biraz eskidi

ne yazık ki onu geliştireceğiz. Biraz daha büyüteceğiz. Hayvanlar için doğal yaşam alanı oluşturduk ancak Orman Bölge Müdürlüğünden tahsis alamadık. Ormanı yakacak halimiz yoktu. Doğal ortamda gönüllüler ile hayvan bakımı sağlayacaktık. Gerçekleştiremedik. Yoğun bir çaba sarf edeceğiz. Onların yaşayabileceği doğal ortam ne yazık ki yok. Normalde bize bu alanların tahsis edilmesi gerek. Üzerine gideceğiz, gerçekleştireceğiz.

Soru: Görüklede yaşayan aileler için aile ve çocuk alanlarımız yok. Ciddi otopark sıkıntısı var. Bu konuda çalışmalarınız var mı?

Turgay Erdem: Ortak etkinlikleri yöre halk ile beraber inşa edeceğiz. Yüzme havuzu ile ilgili projeler var. Balkan mahallesinde çok isteniyor. Bunları planlayacağız. Bunların hepsi bütçe ile alakalı. Ayarlırsak seve seve hayata geçireceğiz. Ekonomik krizin etkileri çok fazla. Mali olanaklara dikkat ederek sorunları çözeceğiz. Otopark her yerde sorun. Araç yönetimi çok yoğun. Amaç toplu ulaşımaya teşvik etmek...

Hasan Reşit Tankut'tan bir anı:

O milletini bağrına basmış ve bütün aşkını ona vermiş bir babaydı. Dinlenme saatlerinin hemen hepsini bu aşkı açıklamanın ve millet sevmeye alıştırmamanın tadıyla doluydu. Uyku saatlerini de o büyük aşk ile doldurduğuna eminim. Henüz kendisine 'Atatürk' diye hitap etmediğimiz, sadece 'Gazi' dediğimiz sıralarda bir gün yine böyle bir konu üzerindeydik. Ve 'Gazi' kelimesinin bu anlamdaki değerini tartmaya çalışıyorduk; bana söz verdi:

–“Gazi Hazretleri, sizi bugünün yazarları veşairleri, edipleri kalplerinin en samimi köşesinden kaynayıp çıkan sevgi ve takdir kelimeleri ve cümlelerle anarlar. Kimi Gazi der, kimi Kurtarıcı der, kimi milletin en büyüğü olarak anlatır. Bunların hepsi gerçeği anlatan nitelikler olmakla beraber, benim anladığım Gazi Hazretlerinin tam kendisini anlatamazlar. Bence siz her fert gibi kullanmasını istediği ve hak bildiği bütün zevklerini, hazlarını ve tutkularını önce vatanseverlik odağında toplayıp süzdükten sonra uygulama alanına koyan bir insansınız. Sizde herşeyden önce millet sevgisi vardır.”

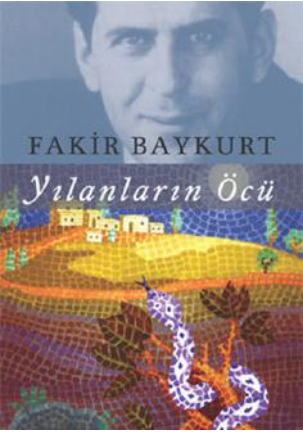
Büyük adamın gözleri yaşardı. Ve gönüllerimizi, hareketlerine sonsuz olarak bağladığı zarif jestini yaparak:

–“Evet! Mustafa Kemal'in gerçek tanımı budur.”

Ve sönmez heyecanının Tanrısal bir dalgası görkemiyle ekledi:

–“Herşeyden evvel millet ve daima millet.”

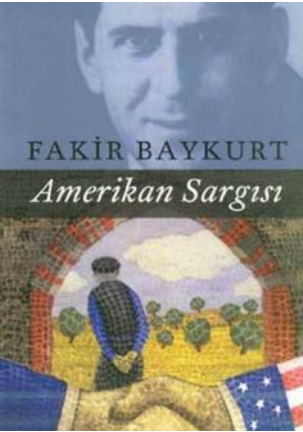
Kemal Arıburnu, Atatürk'ten Anılar, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara 1976. s. 73-74

Yılanların Öcü

Fakir Bayburt'un romanlarında olan "Yılanların Öcü", memleket meselelerini, köy hayatını, mazlumla yiğidin, zenginle fakirini, gücünü, üstünlüğünü işlemekle beraber bu ayrımın her yerde olduğunu

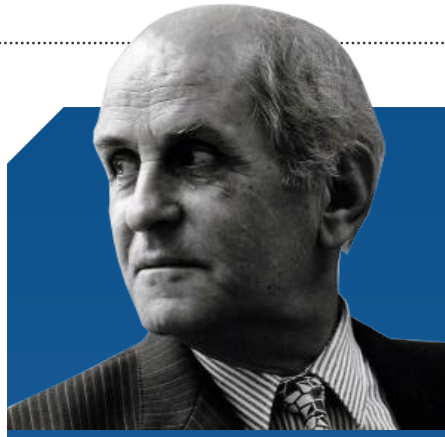
savunan Fakir Bayburt konuyu, köy hayatını köylünün dilinden anlatarak en gerçekçi haliyle bizlere sunmuştur. Bu romanıyla Fakir Bayburt köy yerindeki küçük hesapları, bu hesapların peşinde koşan fırsatçıları, onların siyasetteki, bürokrasideki uzantılarını ve o zalimlerin ezmek, yok etmek istediği aydınlık, güzel insanları anlatıyor. Sakıncalı damgası yemek ve zamanında pek çok tartışmanın ve dolayısıyla husumetin odağı olmak pahasına memleket meselelerine bu eserinde de değinen Bayburt, gerçekleri bu eseriyle gün yüzüne çıkarmaktadır.

Amerikan Sargısı

Amerikan yardımlarının kendini "süttozu ve balıkyağı"yla gösterdiği yıllarda, Amerika'yla iş yapan bazı Türk girişimcilerle bir grup Amerikalı, Ankara'ya yakın bir köyde, bir pilot proje uygulamaya

karar verir. Bu proje gerçekleşirken ne yazık ki yardım boyutu köylü için eziyet hale gelmiştir. Bu sorunun çözümünü ise köylü yine kendisi bulmaktadır. Köylünün kendi kurtuluşunu Fakir Bayburt bu romanında, diğer romanlarında farklı bir anlatım tekniği ile anlatmış ve daha hızlı bir tempo yakalayarak, gözlemleriyle memleket sınırlarının dışına uzanmıştır.

Fakir Bayburt

1929'da Burdur'un Yeşilova ilçesi Akça-köy'de doğdu. Az topraklı köylü bir ailenin çocuğu. 1948'de Gönen Köy Enstitüsü'nü bitirdi, 5 yıl köy öğretmenliği yaptı. 1955'te Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nden mezun oldu. Sivas, Hafik ve Şavşat'ta öğretmenlik, ilköğretim müfettişliği yaptı.

İlk romanı "Yılanların Öcü"nü yayımlanmasından sonra Bakanlık emrine alındı. 1962'de ABD Indiana Üniversitesi'nde ders aracları konusunda eğitim gördü. Yurda dönüşünden sonra Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın (TÖS) kuruluşunda görev aldı ve Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu (TÖMFED) Genel Başkanı oldu.

Romanlarında Türkiye'deki köylü yaşamını halkçı ve devrimci bir bakış açısıyla ele aldı. Köylünün bilinci ve bilinçaltındaki istekleri, tepkileri, çelişkileri yansıttı.

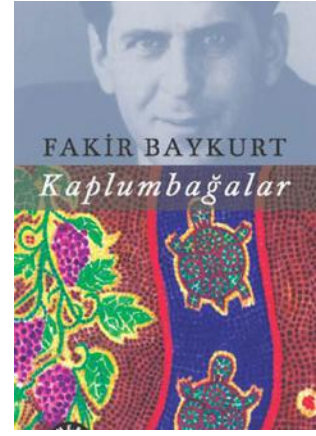
1950-1970 döneminde etkili olan "köy edebiyatı hareketi"nin önde gelen temsilcisi oldu.

Baykurt, Köy Enstitüsü mezunu yazarlardan biri olup bu özelliğini romanlarına çok güçlü bir şekilde yansıtmıştır. Türk romanında özellikle 1950-1970 döneminde etkili olan "köy edebiyatı hareketinin en önemli isimlerinden biri olarak edebiyat tarihimizde önemli bir yer edinmiştir.

İlk öğretmenler boykotu nedeniyle 1969'da açığa alındı. 1971'de istifa etti. 12 mart döneminde 1971'de sıkıyönetimce tutuklandı. Askeri mahkeme önünde uzun süre yargılanıp beraat etti. Salıverildikten sonra Almanya'ya gitti. Uzun süre Duisburg kentinde yaşadı. 11 Ekim 1999'da burada yaşamını yitirdi.

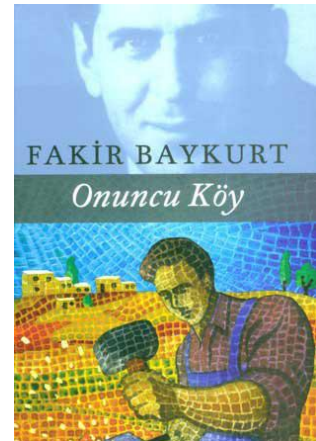
Kaplumbağalar

Fakir Bayburt bu eserinde ise geçmişimizde yer etmiş fakat hala varlığını sürdüren sorunlara değinmiştir. Bu sorunları yalın ama zengin bir dille yazıp, özgün ve aydınlık bir edebiyat eseri oluşturup yaratıcı köylüsünü ve onun bürokrasi karşısındaki çaresizliğinin ve cehaletinin de hikayesini bizlere sunmuş, bu eserinde de gerçekleri gün yüzüne çıkartmıştır.

Onuncu Köy

Fakir Bayburt bu romanında, bir köy öğretmenin yobazlığa, yolsuzluğa, bağnazlığa karşı devrimci direnişinin ışığında eğitim sorunlarına ve bürokrasinin o kayırmacı yaklaşımına değiniyor. Köyde mesleğini yapmaya çalışan bir öğretmenin köylüyü yanına alıp, haksızlığın, yolsuzluğun karşısında durmasını, doğruları söylediği yerinden edilmemesini fakat ne olursa olsun bir öğretmenin verdiği mücadeleyi anlatan Fakir Bayburt'un "Onuncu Köy" eseri şuan ki eğitim sistemine ve eğitmen adaylarına ışık tutan niteliktedir.

düşünüm

B.Ü.İ ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE TOPLULUĞU